

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttérre 50 fillér.

MURAKÖZ

Felölve szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lap tulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Csáktornya népesedési viszonyai és magyarsága.

Miután a statisztikai hivatal rendelkezésünkre bocsátotta a szükséges adatokat, feldolgoztuk az anyagot s ezzel kiegészítettük azt a kimutatást, mely a 10 évvel ezelőtti megjelent Csáktornya Monografiájában napvilágot látott.

Szükségesnek találtuk ezt, mert nem érdektelen, hogy a város lakossága, főleg magyarsága s szellemi műveltsége tekintetében, hogyan halad évtizedről-évtizedre, fokról-fokra előre!

S nagyon örülünk, hogy ezúttal is fényes eredményről számolhatunk be, mely ékes tanubizonyítást tesz Csáktornya magyarsága s kultúrája felől.

Előjáróul megemlítjük, hogy épület volt Csáktornyan 1910-ben 648 (1900-ban 503); a szaporodás tehát 145, ami évenként átlag 14 építkezést jelent. Az épületek közt volt 588 földszinti s 60 emeletes; 604 cserepes és 44 zsupos ház. Ez utóbbiak a külső községekre (Buzás, Battyán, Zrínyi-külváros) esnek, mert a belvárosban (Csáktornya) ily épület alig található. Megjegyezzük, hogy 1870-ben 322, 1880-ban 354, 1890-ben 417, 1900-ban 451 volt a lakóépületek száma Csáktornyan.

A lakosság összes száma 5213, ebből katona 319. Polgári lakosa van tehát Csáktornyanak 4894. Ebből a belvárosra 4014 (1900-ban: 3641), a külső községekre (Buzás 349, Battyán 348, egyéb külterületekre: Zrínyi-külváros, vasúti állomás, néhány majorra 183), 880, (820) esik. 1870-ben volt a vá-

rosnak 2949, 1880-ban 3810, 1890-ben 4046, 1900-ban 4461. A legutóbbi 10 év alatt tehát a polgári lakosság 433 fővel (9.7%) szaporodott.

A polgári lakosságból férfi volt 2392 (2167), nő 2502 (2294). A nők tehát 46%-kal szármalyják túl számban a férfiakat.

A lakosságból helybeli születésű 2309 (1128 f. 1181 n.) 47.18%; Zalavármegye más részéből való 1518 (701, 817) 31.01%; más vármegyéből 589 (189, 400) 12.23%; külföldi 159 (55, 104) 3.24%. A vidékről valók többségben vannak tehát a benszülőttekkel szemben. 1900-ban a lakosságban a benszülőttek 48.93%-kal voltak képviselve.

Vallásra nézve római katolikus volt 4178 (2029 f. 2149 n.) 85.37%; református 38 (20+18) 0.77%; evangélikus 46 (26+20) 0.94%; görög katolikus 7 (7) 0.14%; fel. nélküli 1 f.; izraelita 622 (307, 315) 12.73%; A római katolikusok szaporodása 10 év alatt (3787) 10.3, az izraelitáké (590) 5.4% volt.

A külső községek 1 református, 1 evangélikus és 13 izraelita vallású lakost kivéve tisztán katolikus jellegűek.

Életkorra nézve volt Csáktornyan 3 éven alul 331, 3-5 éves 314, 6-11 éves 604, 12-14 éves 379, 15-19 éves 573, 20-39 éves 1328, 40-59 éves 943, 60 éven felül 421. ismeretlen koru 1.

Az anyanyelvvel illetőleg nagyon érdekesek a statisztikai adatok. Nevezetesen az egész lakosságból magyar anyanyelvűnek vallotta magát 2427 (1219, 1208) 49.59%; német anyanyelvűnek 236 (105, 131) 4.82%; horvát anyanyelvűnek 2143 (1022, 1121)

43.78%; egyéb anyanyelvűek 88 (46, 42) 1.59%.

A haladás a magyar nyelv szempontjából amennyire örvendetes, annyira szembe-tűnő is. Mert a magyar nyelv állandó előnyomulását jelenti. Ami különösen akkor világlik ki, ha évtizedről évtizedre kiserjük nyomon a magyarság létszámát. Ekkor kilütnik, hogy még 1880-ban 828 (21.73%) s 1890-ben 1171 (28.94%) vallotta magát magyar anyanyelvűnek Csáktornyan, addig 1900-ban már 1773-ra (39.47%) s 1910-ben 2427-re (49.59%) rúgott ezeknek a száma. Vagyis rövid 40 esztendő alatt a lakosság törzsmagyarsága több mint megkétszereződött, mert 21.73%-ról 49.59%-ra emelkedett.

Még hatalmasabb ez az arány, ha csak magát a belvárost vesszük.

Itt a magyar anyanyelvűek a lakosság 55.45%-át (2223), a német anyanyelvűek 5.73%-át (230), a horvát anyanyelvűek 36.87%-át (1480) képviselik.

Míg tehát Csáktornya lakosságát tekintve a magyarságnak 41 század percentre -vau szüksége, hogy a lakosság felét elérje (1900-ban 11.26% hiányzott ehhez), addig magában a belvárosban 10.91%-ra úg a magyarság abszolút többsége (1900-ban 5.69% hiányzott ehhez). Hogy kézzelfoghatólag kitűnjék a magyarság hatalmas terfoglalása, megemlítjük, hogy 1880-ban a belváros magyarsága 25.8, 1890-ben 35.1, 1900-ban 47.02%-ra rúgott, minek méltó betetőzése az 55.45%, mellyel mostanában a magyarság a belváros területén képviselve van.

Álarcos bál a Kereskedelmi Kaszinóban.

„Oh miért oly későn, levelek nyílása, rügyek fakadása idején? Miért nem táncolhattam farsangkor álarcban veled én?”

Ez volt a gondolat, amely senkit sem bántott azok közül, akik március 29-én este a Kereskedelmi Kaszinó fényárban úszó termeibe beléptek. Néhány órára háttérbe szorult a külpolitikai borús helyzetnek, a nehéz pénzügyi viszonyoknak, a nagyhatalmak versengésének gondja és kiki az azal a szándékkal jött el, hogy hosszú hónapok után ismét próbál a jókedv szárnyán repülni és kénye szerint mulatni, a kiadott jelszóhoz képest, amely így hangzott: „Egyszerűn és mégis egyszerűen!”

A versengő, ármánykodó nagyhatalmak helyett, egy velünk barátságos viszonyban lévő nagyhatalomnak, a sajátok, nagykövete jelent meg lapunk felelős szerkesztőjének személyében, aki hódolatos fogadtatása után kénytelen volt nyomtan a műbíráló rovatát is elválni.

Mert a falon ismerős alakok karrikatúrája hívogatta és indította derűltségre a nagy-számú megjelent vendégeket, sorakban sok -civil-ben megjelent szép asszonyt és leányt, akik mind a nagyteremben várták be az álarcosok bevonulását. Kacagtató sorozatban ott láttuk meg-orokítva a „kedélyes alsós-t” (Wollák Rezső és Wolf Béla dr.); a kaszinónak parancsoló pőzban -helyezkedett és tekintélye jelűl szivarját szuev-rénül szívó elnökét (Hirschmann Leo); a lábán

aig-alig álló, egyik kezében borospalackot, a másikban boros-poharat fennen lobogató éjszakai korhelyt (Schwarz Lajos dr.); a leányok szépségén való izlésefejlesztést élethivatásaként űző gavallért (Wollák Béla dr.); a borkatások, széles ecsetkeze-lésű nagy mesemondót (Plichta Béla); a milliói körébe minden év július 1-én visszavonulni akaró nagytökést (Neumann Miksa); a kamatláb egész-séges fejlődésére gondosn ügyelő pénzügyi tekin-télyt (Weisz Miksa); a minden fogluzásért betege-gének két koronát fizető fogorvost (Viola Vilmos dr.) és a hordó tetejére, valamint a szónoki hív magaslátára hágtott, minden babért „lekaszáló” népszónokot (Heilig József). Volt is kacagás és sűrűn hallatszott a megjegyzés: „Ördöge van en-ek a Hirschmann Rózsának; egyszerre jeles te-hetségű, ötletes torzképrajzolónak is bizonyult.”

De csend, rend, figyelem! Heinrich Miksa és Székely Vilmos házmogók közjogi méltóságuk parancsoló tekintélyével leülésre készítetnek min-denkit. Felpattan a szomszédos teremnek eddig zárt ajtaja, Balogh zenekarának száraz fáján meg-csendül Rákóczi vérszédült indulója és mihamar hosszú menetben az álarcosoknak tarka és hangos tömege tölti meg a nagyterem közepét.

Két vásott fiú, M-x és Moritz (Rosenberg Kálmán és Gráner Sári, akik azonban csak véletlenül viselték apák nevét, ami kereskedelmi kaszinó körökben rendszerint ritkaság) lármás elevenséggel vonja fürgesgére figyelmünket és közbe-közbe tüleget is oszt ki. Ezekért azonban

csakhamar bájos szendeséggel és jóízű tortasze-tekkel kárpótoló egy takaros cukrászinas (Benedikt Katinka).

A fajoknak valóságos kongresszusává tömör-ültek a nemzetek minden rendű és rangú képvé-selői: a büszkén lejtő spanyol hidalgő (Rosenberg Richárdné), a festői jelmezű amerikai cowboy (Wollák Béla dr.), a Drinápoly estlén cseppet sem búsuló török nő (Strausz Lilly), a fiatalság üde-ségében tobzó stájer Szeplő (Pollák Janka), az előkelő főrendek körében magát szendeséggel megkedveltető cigányleány (Schwarz Jenő), az Észak frissességét a Dél tüzével párosító helgolandi nő (Hirschler Emília), az ifjú kínai köztársaságnak két tarka-barka, cefpos követe (Kraemer József és Pollák Iván), a nem annyira katonai tehetsé-gével, mint inkább roppant testi terjedelmével ki-váló török pasa (Weisz Sándorné), aki már szí-vesen kötétt volna békét a bolgár parasztleánnyal (Pollák Manó).

Feltűnt, hogy a sima modorú, hajlongó lakáj (Stóger Béla) nem a nagyúri világ kedvében igyekezett járni, hanem inkább a demokratikus, kacskias bécsi mosónő (Benedikt Alice) és a ringó járású magyar parasztleányok (Herzer Irma, Buch-wald Malvin), vagy a kecses masamód (Kelemen Béláné) körül legyeskedett.

A pazar természetű kincsekben bővelkedő napsütötte Riviera derült egy alatt fiatalosan, öden tipegett az elegáns koros nagyvilági hölgy (Mózes Jenő), akinek ódon szabású ruhájából és lorgonos

26

Ennek következtében természetes, hogy a többi nyelvek a város területén egyre csökkennek. Mert még 1880-ban a lakosság 47,9%-a horvát anyanyelvű volt, mely arányszám 1890-ben 48,3%-ra felfzőkik ugyan, de 1900-ban megint 41,38%-ra csökken: addig 1910-ben már csak 36,87%-ot tesz ki. A német anyanyelvűek 1880-ban még 20,7 s 1890-ben 15,4, de már 1900-ban csak 9,54%-kal vannak képviselve. Még jobban apad a szám 1910-ben, amikor 5,73%-ra fogy le a német anyanyelvűk száma.

Ebből tehát látszik, hogy míg a belvárosi magyar elem száma 40 év alatt 25,8%-ról 55,45%-ra, tehát 29,65%-kal szőkik fel, addig a horvát elemé 47,9%-ról 36,87 s a német elemé 20,7%-ról 5,73%-ra, azaz 11,12, illetőleg 14,97%-kal csökken — mind a magyarság előnyére, amely valamennyit már alaposan legyűrte, nemcsak relative, de abszolúte is.

Örvendetes a magyarságnak a külső községekben való térhódítása is. A mostani népszámlálás alkalmával 201 azoknak a száma, akik a város külső területén magukat magyar anyanyelvűeknek vallották. Természetes, hogy ez az eléggé hatalmas számot leginkább a vasúti állomás alkalmazottjai s családjuk tagjai teszik ily kedvezővé.

Ez azonban nem meríti ki teljesen a magyarul tudók számát. Mert a statisztika egyéb örvendetes adatokat is feltár. Nevezetesen azt, hogy a város egész területén (részletesebb adataink nincsenek) magyarul beszélnek a német anyanyelvűek közül 132-en (55,93%), a horvátok közül 976-an (45,54%), összesen tehát az idegenajkúak közül 1108-an; vagyis ezek 44,91%-a beszéli hazánk nyelvét, beleértve a külső községek horvátajkú lakosságát is.

Eszerint magyarul beszél a város területén 72,23%. Ez a 10 év előtti állapothoz képest (63,55%) 8,68%-os javulást eredményez.

A német nyelvűek magyarul tudása 10 év alatt 48,33%-ról 55,93 s a horvátoké 39,02%-ról 45,54%-ra emelkedett; tehát 7,60, illetve 6,52%-os erősödésel.

Sajnos, hogy ebből a szempontból — adatok hiányában — magát a belvárosi magyarsági viszonyait nem boncolhatjuk, sem a magyarságnak a lakosság fiatalabb rétegeiben való erejét nem mutathatjuk ki; de

tekintetéből annyi előkelőség áradt ki, hogy méltán keltette fel az ugyancsak gráciával sétáló modern hölgy (Fischer Lajos) féltékenységét. De fenségben megjelent itt az urakodó fejedelem: a derűs mosolyú, örökifjú Karnevál herceg is (Strausz Ríki), kíséretében a legbájosabb kis rokokó-apróddal (Strausz Piroska) Konfetti (Neumann Janka) is kinálkozott szemet vesztető színes tarkaságban, csatát rögtönözhetett volna vele a hódítóan feszítő gigerli (Kelemen Béla), aki után azonban a kakas (Scheffer Andor) sem kukorékol.

Mert nemcsak a növényvilág volt képviselve a pipacsvirág (Feigstok Ilus) képeiben, de gazdag választékban megjelent az állatvilág is. Lepke (Strausz Sándorné) bontogatta szárnyát a színes napsugárban és ijesztő gyorsasággal nétt szemünk láttára Zsiráf Antal (Samuely Ottó) és élete párja: Zsiráf Antónia (Samuely Otánné). Nem bántotta őket a hetke vadász (Hirschmann Bözsi), aki sporttársának a rödlőző fiúnak (Hirschmann Rózsai) társaságában inkább más természeti szépségek élvezete után kutatott. Ugyancsak nem árult el vérengző hajlamot a vörös frakkos parforsz-vadász (Suharippa Frigyes) sem. Mégis két valóságos tyúk jöttlen rebent fel a sokaságba keveredett tyúkász (Weisz Ignác) hátán hordott ketrecében.

A technika csodáit jelentette meg a magasba virág merész aviatikus (Hochsinger Ada), a pezsgőt szopogató csecsemő (Heinrich Alfred), aki zsenge kora ellenére öi önállóságot tanúsított, hogy az ugyancsak a közelben sürgő-forgó dada

hogy ez lényes lehet, elég hivatkozunk az 1900. évi adatokra, melyek szerint már akkor a belvárosban 82,95%-a a gyermekeknek tudott magyarul.

A római katolikusok közül magyar anyanyelvű volt 1852 (922, 930), magyarul is beszélt 1061 (606+455), tehát magyarul tudott 2913 (1528, 1385) 69,72%; a reformátusok közül magyar anyanyelvű volt 31 (18, 13), magyarul is beszélt 4 (2, 2), tehát magyarul tudott 35 (20, 15) 92%; az evangélikusok közül magyar anyanyelvű volt 35 (19, 16), magyarul is beszélt 13 (6, 7), tehát magyarul tudott 48 (25, 23) 100%; az izraeliták közül magyar anyanyelvű volt 502 (253, 249), magyarul is beszélt 78 (41, 37), tehát magyarul tudott 580 (294, 286) 93,24%. A római katolikusok magyarsága tíz év alatt 1031, az izraelitáké 734%-kal gyarapodott.

A városi lakosság szellemi műveltségére nézve következő adatok állanak rendelkezésünkre.

Csáktornán 3502 (1839, 1663) lakos ir-olvas, 76 (3, 73) csak olvas = 3578. Vagyis a város lakosságának 73,11%-a szerelte meg a szellemi műveltség legelemibb követelményeit.

Az irni-olvasni tudás a 10 év előtti állapottal szemben 3,04%-kal való javulást jelent. 1870-ben a lakosság 47,13, 1880-ban 52,26, 1890-ben 60,02, 1900-ban 70,08% a ir-olvasott.

Magában a belvárosban ir-olvas 3220 (80,21%); tíz év alatt itt 6,71%-kal javult az arányszám.

Mután azonban Csáktornán 645, magában a belvárosban 500 hatéven alúli gyermek van, kik koruknál fogva irni-olvasni még nem tudhatnak, ezek levonásával Csáktornán nem 1316, a belvárosban sem 766, az analfabétáknak a száma, hanem csak 671, illetőleg 266 találkozik oly egyén Csáktornán, illetőleg a belvárosban, aki irni-olvasni nem tud.

Eszerint az irni-olvasni tudók Csáktornán a lakosság 86,29, a belvárosban 93,38%-át teszik ki. Ez a tíz év előtti állapottal szemben Csáktornán 5,35, a belvárosban 6,97%-os emelkedést árul el. Annát büszkébb ez a műveltségi fok, mert az országos átlag 68,07, a megyei átlag 75,1% irni-olvasni

tudórol számol be, amit Csáktornya szellemi műveltsége feltűnően túlszárnyal.

A részletekre áttérve, római katolikus ir-olvas 2952 (70,68%), izraelita 548 (88,10%). Az elsőknél az arány 3,69, az utóbbiaknál 0,64%-kal javult.

A magyar anyanyelvűek közül 2065-en (85,08%), a német anyanyelvűek közül 207-en (87,71%), a horvát anyanyelvűek közül 1449-en (67+61%) irnak-olvasnak. Az arányszám az elsőknél és utolsóknál 7,70, illetőleg 6,32%-kal javult, a német anyanyelvűeknél ellenben 1,09%-kal csökkent.

Mind Ezeket összevetve, önelégülten tekinthetünk vissza Csáktornya társadalmának utóbbi évtizedbeli törekvéseire is. Áldozatot nem kímél, hogy boldogulását előmozdítva, hazája iránt való kötelességét minden tekintetben lankadatlanul teljesítse.

Nemcsak műveltségének fokozására törekszik, de lépésről-lépésre törtét előre, hogy Csáktornyát itt a végvidéken magyarrá tegye s a magyarság bástyájává kiépítse.

Mindkét törekvés előkelő helyet biztosít Csáktornának az ország városai sorában.

K Ü L Ö N F É L É K.

NÁSZ.

Írta: **Szenteh Dezsőné.**

*Álomhimes hajnal sugárzó csónkjába
Lágy dallam hull halk édesen.
Ígéztes, bús, kintző, mint valamikor,
Titkos hatalmú éjeken.*

*Fényrőzsák nyílnak a menny puha kékjén,
A tavasz langyos lelke zsong.
Zendül a dal újjongón, győzelmesen...
Valahol öreg harang bong.*

*Csönd... nyugtalanító nászinduló zendül,
Tűz tombol az erdő mélyen:
Mámoros madarak nászünnepet ülnek...
— A szívem halkán megrezzen...*

— **Eljegyzés.** Matuka István ligetvári tanító eljegyezte Horváth Valériát Drávavárhelyen.

— **Jutalmazás.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Honfi Lőrinc zrinyifalvai áll. el. isk. c. igazgató tanítót, a muraközi horvátajkú fiúknak magyar íparosokká leendő ki képzésére érdekében kif-jelt sikeres működéséért 50 K jutalomban részesítette.

— **Felvételi pályázat.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak 33799. sz. rendelete értelmében az 1913/14. iskolai évre a csáktornyai állami tanítóképző-intézet I. osztályába összesen 30 növendék vétetik fel és pedig teljes fizetéses helyre 14, félérdíjas helyre 9, ingyenes helyre 2, középszegélyes helyre 1, segély nélküli bejárónak 4 növendék. A teljes fizetésesek 30, a féldíjasok 15 K-t fizetnek havonként köztartásdíj címén az intézet pénztárába. A középszegélyes növendék havonként 15 K segélyt kap. A kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. születési bizonyítvány, 2. iskolai bizonyítvány a megelőző évről és a 1. évi értesítő, 3. tisztí orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról, 4. segélykérés esetében hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról s a kiskorú gyermekek számáról hiteles családi kimutatás. Csak oly épestű és zenei hallással bíró tanulók vétetnek fel, akik 14. életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s akik a polgári vagy középiskola 4-ik osztályát sikeresen elvégezték. A végleges felvétel az intézeti orvos véleményétől függ. A vallás- és közoktatásügyi m. kir.

(Katz Lipótné) gondjaira nem is szorult és így ez minden gyengédségtől sújt pólvas babájának szentelhetette. *Enkalka-t nemcsak Strausz Sándor reklámpaklatja, hanem két nagyfejű bürokrata is hirdetett (Wilner Kálmán, Heinrich Frigyes). A fehérarcú, piroszajú kéményspró lehetőségét Weisz Böske bizonyította be. Toronnymagasságnyira emelkedett Bokor Jenő sokszínű Pierrot-ja.

Hiába settenkedett a közelben a vasorrú bába (Nyiri Samuélé), hiába indított merengésre és megfontolásra a multba és jövőbe néző ket-tősarú nő Janus (Hirschmann Adófné), (két arca: a „Múlt” és a „Jövő” közül legjobban tettett a harmadik, a „jelen” arca), a társaság nemsohára más mitológiai istennőknek is hódolt. Sok híve volt Terpszichórénak (az első négyest 26 pár táncolta) és mindenkit (142-1) alattvalói körébe nyugozott a gyomorbeli élvezetek istennője: Gastera Buzgó fópapja volt Hajas József vendéglős, aki nagy segédlettel gondoskodott a vendégek jó tartásáról, ezzel is jelentős mértékben hozzájárulva ahhoz, hogy a reggeli órákban mindenki egy jólsikerült mulatság kellemes emlékével távozhatott, azzal a meggyőződéssel, hogy rengeteg kincs a jökvő, a társas együttléti derűje; rokon-érzéssel, összetartással gyarapítható az, veszendőbe pedig nagy kar volna menni.

Dr. Schwarz Lajos.

miniszter úrhoz címzett folyamodványokat az előírt okmányokkal együtt 1913. május 31-ig kell a csáktornyai állami tanítóképzőintézet igazgatóságánál benyújtani a folyamodó lakóhelyének, az utolsó posta és vármegye feltüntetésével. Csáktornya, 1913. ápr. 3-án. Zrínyi Károly igazgató.

— **Jelmez-estély.** Fényes jelmezbált rendeztek f. hó 29-én a helybeli Kereskedelmi Kaszinó előkelően kényelmes termében. Nemcsak tagok jelentek meg azon, hanem a tagok által meghívottak is, akik részint jelmezből vettek részt a mulatságban, részint gyönyörködtek a pazar jelmezekben, melyek valóságos lünderképet varázsoltak a jelenvőknek elé. Nemcsak gazdaság, de nemes izlés is érvényesült a kiállításban. Tarka-barkaság, mely nem bántó volt, de harmonikusán összeolvadt káprázatos mozaikká. Bár a titok-szerűség leple alatt készült mindenki a jelmezestélyre. mégis önkéntlenül is bizonyos rendezésre ösztökélt domborodott ki a kialakult kedves kép hatalmas keretéből. Általában kifűnő hangulat uralkodott az estélyen, mely nemcsak a mókákban nyert kifejezést, de a táncedvben is, mely Balog Károly kifűnő zenéje mellett a reggeli órákig együtt tartotta a mulatni vágyó közönséget. A Kereskedelmi Kaszinó annalesében előkelő lapot fog kitölteni a rendezett estély, mely minden tekintetben méltó a megőrkítésre. Bizonyára emlékezetes is marad.

— **Meghívó.** A Csáktornyai Szépitő Egyesület f. é. március hó 30-ára egybehívott közgyűlése nem volt határozatképes, miért is a második közgyűlés f. é. április 6-án vasárnap d. u. 3 órakor a Muraközi Takarékpénztár tanácstermében fog megtartatni, melyre a t. tagok ezúton is meghívattak. Az elnökség.

— **A képviselőválasztók összeírása.** Csáktornya nagyközség választóinak összeírása a napokban történt. Az összeírás szerint a városban ebben az évben összesen 459 választó van, eggyel kevesebb, mint tavaly. 33 új választó felvételrel s 34 kihagyattal.

— **Ösztöndíj-pályázat.** A kereskedelmi miniszter pályázatot hirdet az »Erzsébet királyné ösztöndíj alap« 1913. évi kamataiból alakítandó 8 egyenkint 2500 koronás ösztöndíjra. Az ösztöndíjra keleti kereskedelmi akadémiát jó eredménnyel végzett oly fiatalabb kereskedők pályázhatnak, kik az akadémia elvégzése után legalább három év óta, a gyakorlati kereskedelem terén működnek s ismereteik bővítése céljából valamely jelentékenyebb külföldi városba, vagy kikötőbe, mely tengerentúli kivételével, kiutazni szándékoznak. A kereskedelmi miniszterhez címzett kérvények május 1-ig a soproni kereskedelmi és iparkamarához nyújthatók be, ahol a részletes pályázati feltételek is megtekinthetők s a kérvény szerkesztésére vonatkozó útmutatások is nyerhetők.

— **Közgyűlés.** A Csáktornyai Önkéntes Tűzoltó-egyesület márc. 30-án Bakos Géza dr. elnöke alatt évi közgyűlést tartott. A titkári és pénztárosi jelentést a közgyűlés meghallgatván, az utóbbi számadás megvizsgálására öltagú bizottságot küldött ki. A számadás szerint az egyletnek 2698 07 K bevétel és 2315 42 K kiadása volt. A pénztári maradvány 382 65 K-t tesz ki. A jövő évi költségvetés 2173 72 K bevétellel s ugyanennyi kiadással állított össze. A közgyűlés egyben a szolgálatvezetőnek az irodai munkálatok elvégzéséért évi 50 K tiszteletdíjat s a tűzoltói szakértőnek a tűzrend-

szeti szemlék teljesítéséért 5 K napidíjat állapított meg. A tisztikar mandátuma lejárván, a tisztikar 3 évre a következőképpen alakított meg: Bakos Géza dr. (elnök), Weisz Miksa (alelnök), Brauner Lajos (titkár), Dénes Béla (pénztáros), Wollák Rezső (ügyész) Kovácsics Ferenc dr. (orvos). Választmányi tagok lettek: Gráner Miksa, Hajas József, Hirschmann Leo, Horváth Pál, Pethő Jenő, Rosenberg Rezső; Horváth György, Králl Máttyás, Krokep Rezső, Megla István, Megla Gusztáv, új Verhár József. Parancsnoknak Fejér Jenőt, alparancsnoknak Binder Károlyt, szakasparancsnoknak Kercsmár Nándort és Sztrahanya Józsefet, gyakorlómeisternek Polesinszky Emilt, szertárosnak Horváth Istvánt, parancsnoksági jegyzőnek Cornea Jakobot választották meg. A közgyűlés a főzőtanfolyam részére az egylet emeleti nagytermét és egyik kisebb helyiségét az ellenőrzési jog gyakorlásával átengedi. Végül az elnökségnek és parancsnokságnak sikeres tevékenységéért jegyzőkönyvi köszönetet mondott a közgyűlés.

— **Új plebánia.** Muraszereahelyről márc. havában küldöttség járt Budapesten Fuss Nándor és Hajós Ferenc dr. orsz. gy. képviselők vezetése mellett a kultuszminiszteriumban, hogy Muraszereahely részére a vallásalap terhére külön plebániát kérjenek. A küldöttség szónoka Lukmann Nándor községi jegyző volt, aki élénk vonásokban vázolta a muraszereahelyi plebánia szükségességét. A küldöttséget a miniszteriumban szívesen fogadták s a kérdés jóakarattal tanulmányozását a küldöttségnek megígérték.

— **Iskolaépítés.** A zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal márc. 26-án versenyfalgályat tartott a Stridőváron építendő 8 tanteremből álló áll. el. iskola építésére. Ajánlatot tettek a bádogosmunkákra: Hübsch Manó (Csáktornya) 1685, Elefánt Dávid (Csáktornya) 2311 koronával; a tetőfedő munkákra: Eternit-művek (Budapest) 5704, alternative 4898, 5084 és 4402 K-val; az összes munkákra: Fuchs és Grósz (Zalaegerszeg) 119 025 K-val. Ezen utolsó ajánlatot fogadták el.

— **A Csuz és köszvényes bántalmaknál** nincsen nagyobb szenvedés. A szurás, szagatás, hasogatás, nyilalás, derék- és hátfájás, rheuma, a türehtelen csontfájalmak ekkeszrik az ember életét. Isten áldása tehát a Krieger-féle Reparatör, mely a felsorolt fájalmak legbiztosabb gyógyítószere. Évtizedek óta páratlan sikerrel használják és valóban jót cselekszik az, aki ezt a kipróbált szert ajánlja. Egy kis üveg 1 kor., nagy üveget 2 koronáért küld az egyedüli készítő Krieger gyógyszerár, Budapest, Kálmán-tér. Póstan bérmentve 5 kis üveg 5 kor. 3 nagy üveg 6 kor.

— **Vonatelgázolás.** Majdnem végzetes szerencsétlenség történt múlt vasárnap este a tanítóképzőintézet szomszédságában levő 40-ik órház mellett. Este 10 óra után Bicsák István csáktornyai bérkocsis arra hajtott el egy utassal s ahogy a vágányokon átvágtatni akart, beleütközött a Kisszabadka felől jövő munkásvonat mozdonyába, mely az egyik lovat elgázolta. A kocsi pozdorjává tört ugyan, de az utas és kocsis életheben maradt. Az utasnak semmi baja sem lett, mert a kocsisból szerencsésen kiugrott, a kocsi azonban, miután a pozdorjává tört kocsiról szinte leröpült, a nagy ijedségtől és lelki megrázkódtatástól valósággal idegbeleg lett. Az épen maradt lovak csak órák múlva kerültek elő, mert iszonyú erővel a löszerszámot elszakítva, vad futásnak eredt. A szerencsétlenség oka Szabó József vasúti őr, aki a rendkívüli vonat jelzését nem hallván, a sorompót nem érzettette le. A vizsgálat megindult.

— **Allandó mozi Csáktornyan.** Lapunk zártakor vett értesülés szerint Heinrich Miksa helybeli kereskedő Rákóczi utcai (volt Kohn féle) házában, az udvaron, allandó mozi rendezett be, ahol a kor igényeinek megfelelő előadásokat fog tartani. Az előadások ma délután fél 4 órakor veszik kezdetüket. A mozi-őr jövő számunkban hozunk bővebb tudósítást.

— **Vád alá helyezett szülésznő.** A nagykanizsai kir. ügyészség vád alá helyezte Pergler Julia drávaegyházi szülésznőt. Pergler Juliát helytelen beavatkozása juttatta a vádtöltött padjára. Pergler Juliát ugyanis Perlakra hívták Stolcer Jozsefhoz, aki 12-ik gyermekének készült életet adni. A szülés komplikációkkal járt s orvosi közreműködés volt volna volna szükséges. A szülésznő azonban nem hívatott orvost, hanem csak maga működött közre a szülésnél. Az asszony bele is halt a szülésbe. A boncolás a halál okául a helytelen beavatkozást állapította meg. Ezért tolyik ellene a bűnvizsgálat.

— **Sorozás.** A csáktornyai járásban a sorozás f. hó 17-én kezdődik s tart 20-ikát kivéve 22-ig; a perlaki járásban 23, 24, 25 és 26-án történik a sorozás. Csáktornyan a sorozóbizottság elnöke Tóth István tvh. bizottsági tag, orvosa dr. Józsa Fábán alsó-lendvai jár. t. orvos; Perlakon dr. Zakal Lajos tvh. biz. tag az elnök, orvos dr. Marton Imre letenyi jár. t. orvos. Dr. Kovácsics Ferenc csáktornyai jár. t. orvos az alsó-lendvai sorozóbizottságnál működik ápr. 10—16-ig, 11-ikét és 13-ikát kivéve, amikor a sorozás szünetel. Csáktornyan 947, Perlakon 906 állításkötelest vizsgálnak meg.

— **Borzalmas öngyilkosság.** Radmanics Máttyás, egy katorji jómódú gazdának erőteljes, de kissé gyengeelméjű fia, apjának m. hó 28-án bekövetkezett halála feletti bánatában, lelki egyensúlyát teljesen elvesztette. Másnap szombaton a nyugtalanság jelei már erősen mutatkoztak rajta, sőt ki is jelentette, hogy miután apja meghalt, öneki sincs több keresni valója a földön s ezért a kertjüktől nem messze eső vasúti síneken a délutáni Nagykanizsára induló gyorsvonat elé akarta magát vetni, de erről elkésett. Este Radmanics Máttyás azzal a kijelentéssel, hogy ellátja az állatokat, távozott a halottas szobából, de nem az istállóba ment, hanem a szegény, önmagával meghasonlott lélek ismét csak a vasúti töltés felé tartott s a Nagykanizsáról este 10 óra után Kotorba érkező gyorsított személyvonat elé vetette magát. A vonat borzalmasan végzett vele. Mindkét lábát tövében elvágta, megcsontoltot lörszét pedig maga előtt toltta vagy 100 lépésnyire, mignem az egyre rémesen ordító szerencsétlen embert a fején ért nyomás örökre elnémitotta. E borzalmas pillanatok alatt az öngyilkos rövidrenyírt haja tüske-szerűen megnőtt. A rémes eset kimagyaslattalan pánikot idézett elő az utasok közt. A vonat nyílt pályán megállt s az utasok rémüldözése közben csak 10 percnyi késéssel folytathatta útját. A szerencsétlenség pillanatában hozzátartozói keresték Radmanics Máttyást az udvaron, a kert végén, látták eközben a szokatlan kivilágítást, halottak a zür-zavaros lármát is, de arra nem is gondoltak, hogy a felfordulásnak ő az oka, aki ép abban a pillanatban lehette ki szegény, meggyötört lelkét. Egy évi házasság után gyermektelen felesége, két nővére és édes anyja siratják a szerencsétlen halottat, akiket a két férfinak tragikus halála teljesen megrögt.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna čena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obzname se poleg pogodbe i računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdavač i vlastnik:
STRAUSZ SANDOR.

Protulétna nevolja.

Dvé strahovitne povodnje su znamenite vu Magjarskim orsagu i to 1838 leta marciusa 13-ga, kad je Duna Pešto porušila i 1879 leta marciusa 12-ga, kad je Tisa uništila Segeda.

Kaj zrokuje protulétno povodnje? Po bregih se vnoo snega s nabere čez zimo, naprotuletje se hitro počme taliti i tuliku vode doleti doli, da neima dosta veliko postelju vu riékah. Doklam med šanci teče i raste, tak velimu, da voda dohadja, ali jaj je onda, ako prek šancov vdere, onda velimu, da se voda razlajala. Obično i vihiri prepomagaju vodi naprotuletje sve uništili, kaj njim na put dojde. Brečaju vihiri i voda, kad šance predereju, kad je strgaju i voda zamlaji čele okolice. 1888 leta protulétna povodnja samu kre Dune je oblejala 135 jezer, kre Tise pak 645 jezer katastrofalnih mekotih. Na tak velikim prostoru je sve sglubljeno bilo.

Strahovitni nesreći je vnoigiput slučaj zrok. Seged je tak pod vodu došel, da pri Tokaju već sedem i pol metrov visoka Tisa zišla se Šajo i Maroš riékami, koje su već takodjer napete bile i tak je voda pri Segedu već oseni metrov visoka bila. Tu bi se tak bili morali braniti, da se sve ove vode skup ni zideju. Drugač pak je to ni moći napraviti, ako vidiju, da vu jednom mestu strahovitno čuda vode se skup zide, morali bi jedno ili drugo riéko preseći, da voda hitro doli splashne i vodi krajšega puta napraviju. Uredjene riéke 120 takvih mestah

imaju, gde je moći vu slom vremenu vodu doli spustiti i ujoj krajšega puta dati.

Vnoo ljudstva pogine, milljuni se uništiju, teški žuli su zabadav onim, koji kre riékah stanujuju i kad je povodnja pohodi. Vu Ameriki Missisipi vu Francuzkim pak je Rhône réka tak zločesta i tak huduga glasa ima. Vnoigiput su presilile one, koji su se kre njih nastanili, da sve ostaviju i pobégneju, da si barem žvljenje osiguriju i zabraniju.

Pak itak, kuliku ljudstva je našlo hladan grob vu ovih dveju vodah. Kuliko žalosti, plača i sdhavanja se čulo već vu ovih mestah.

Negdi pak je na hšen povodnja. Naprimer vu Egjiptomu ako se Niluš zvana riéka na leto dvaput ni razleže, to je velika nesreća na čeli orsag. Niluš pognoji céloga orsaga i ako naprimer jedno leto néga tam povodnje, onda ga niti žetve néga. Daklem opet i tu je jedna istina, da néga tak velikoga kvára, da nebi nekakov hasen bil.

Duna vu Magjarskim je takaj već vnoo žalosti zrokuvala, ali itak tuliko ni, kak Tisa, makar je Duna 1838 leta vu Buda-pešti već kak dvé jezero hiž porušila. 1879 leta pak Tisa tak spodrla Segeda, da je tak rekuć kamen na kameno ni ostal. S vun toga velike povodnje su bile 1772 leta, 1830, 1835, 1876, 1879 i 1881 leta.

Negda pak tak nagel deždž opadne, da imali potečeci čele sele, občine sporušiju. Tak je bilo lanjsko leto vu Solnok-Doboka i Satmar varmegiji šestput jeden za drugim. Već kak jeden milljun mekotih je lanjsko leto voda poplavila. Sinjva potok 1878 leta

ponoći se razlejal i Miškoc varaša vdrom porušil. Pak je komaj par minut deždž išel.

Sad su već skorom sve riéke popravljene i okolo njih šanci nastavljeni, itak se zato još i vezda pripeti, da tak naglo doleti voda, da se mora prek šancov razlejeti. Od 1869 leta, 685 puta su se šanci razrgali i više kak pet i pol milljun mekotih je pod vodu došlo.

To pak se s vekšnoma tam pripetilo, gde su šance ni tak napravili, kak njim je prepisano bilo. Negdi-negdi su prešparali nekoju jezero korun, potlam pak na milljune su kvara imali i opet šance s nova su morali delati. Jesu takva mesta po orsagu, odkud su stanovniki ravno zato morali dalje odputovati, jerbo svako leto njim je voda letino zela.

Nedaj Bog, da bi i letos takve povodnje bile, kak su lanjsko leto bilo. Ovu zimu néga tuliko snega bilo, kak je prveše zime znal biti i poleg toga ni se je moći povodnje nadjati.

Balkanski boj.

Europanski vladari, najbolje pak Austria-Magjarska zapovedala je črnogorcom, to jest Nikita montenegrovskom kralju, da naj da mira Skutari gradu, jerbo ovaj varaš Albaniji mora ostati i njemu ga nebudo dali. Nikita je nato stém odgovoril, da je još bolje dal bombardirati varaša kak predi, jerbo tak misli, ako jedenput zadobi Skutari grada, onda mortig itak njegov ostane. Kad su to počuli drugi vladari, da Nikita neće poslušnuti zapoved, tak su se dospomenuli,

Kamenar.

iz slom. drobt. prev. M. Kutnjak zvonar.
(Dalje.)

Ostavimo ga za čas u njegovum razkošju i bogatstvu, pak poglednimo Pustinjaka Daniela kako se kaj njemu dogadja.

Daniel od onoga dana, kad je čul glas božji: »Neka se ti izpuni za kaj prosiš!« Bil je tim osvedočen, da je Eulogi obogatel a nije bilo zroka putovati kad u one kraje, da ga pohodi. Znal je samo, da je on sada bogat i misli si sudeć ga pe njegovoj milosrčnosti da si je blaga za Nebesa nabral već na cente svojim bogatstvom.

Kad bi neku noć zasanjal strašan san. Vidi na prestolju Nebeskom sedećeg pravice-noga sudca živih i mrtvih, da nekomu sudi. Na desni njegovi stoje Božji Angjeli pripravnici mu na službu, na levici duhi pak-teni isto tako pripravnici da dušu odsudjenog pograbe ako jim zapadne. A gde je on kojega sudi? O joj! Odsudjenik nije nitko drugi, nego on Daniel sam, kojega srdito oko Božanskoga sudca tako strašno probada, da na svom životu začne kak list na dreru

trepetati. Božanski sudac ovak nad njim zagrmi:

»Gde je onaj Eulogi, za kojega si ti bogatstvo prosil. I kaj počinja svojim bogatstvom, kojega sam mu na tvoju molitvu dal?«

Prestrašeni Daniel ne reći ne zmore za odgovor, i već je mislił da ga budu sad, na žareći peklensčki pograbili i odtancali znijim vjamu peklensku.

Sudeć pako na dalje grmi: »Odgovarjaj za njegovu dušu, kajti ti si kriv, da je već dozorela za skvarjenje!«

Trepetuć tako na celom telu padne Daniel na koljena pred Prestoljem Božjim i prosi iz dna srdca svoga. Milosti i odloženja još toga suda. I još napred zaveže svoju dušu, da nebude prestal u delovanju. Dok opet zločestoga kamenara na pravi put ne dopelja.

Božanski sudac dade se još preprosil i umekšati, još mu reče: »Eulogi je Nadvojvoda u Konstantinopolju, i gazi nad glavu vu blatu grešne razvuzdanosti!«

Nato se Daniel zbudi, trepetajući od strašne te sanje nemore više zaspati, kad bi pako osvanula zorja, spravi se na put

Najpredi u Tebajdsko dolinu da saznade kako je s Eulogijem pa kako se začudi dopševši onamo, kad nadje onu kućicu kamenare vu praznu i razdrto. Popita se u selu Tebajdi. A nitko neznade mu drugo povedati: »Da je Eulogi pred nekaj godinah nekamo izniknul Ostavil ženu koja je potlam od žalosti umrla, i decu koji su se na sve strane raztepli.«

Težje nego nekada kamenarov željezni bat na kamen, padale su te reći dobromu pustinjaku na srce. »O ja nesrećni!« zdi-haval je: »Ja sam svemu tomu uzrok!« Nato pa se na mestu obrne i hajd u daleki Konstantinopolj. Kuliko je na tom dugom putu korakov načinil, tuliko je takajše suzah i molitvah poslal na Nebo. Neka bi se dobri Bog milostivno oglednul na njega i Eulogija, da bi gde znijim skupa skvarjen ne bil.

Utrudjen, zmucen, krvavo žuljnatih nogah, neprestanoga plakanja zaotečenih očuh, dodje u Konstantinopolj. Onde pozvedava po vucicah varaša gor i doli za kamenara koji bi se Eulogi imenoval. Pa sve badava, nije kamenara toga imena. A dasi je, nije onaj prvašnji, kajti se je on sad Bazilli imenoval.

Vu Belgradu pak već drugi veter puše, lam pak tak znaju, da obćinita šturma se je već počela i zavzeli su Tarabosa, na ov način grad se nemore dalje držati i mora odmah kapitulirati.

Čija je slava? Srbi i bolgarci jako se strajcu i grizeju s bog toga, da čiji soldati su prvi vdrli vu Drinapolj. Srbi tako, kak je Drinapolj kapituliral, razglasili su po celim sveto, da oni su zavzeli grada i sva slava njih ide. Bulgarski od svunešnjih poslov minister tako je to zatajil i tak veli, da vu veliki šturmi srbi su nikakvi drugi posel ni imali, kak široku gledati, kak bulgarci viležki vojujeju i vu grad vdereju, daklem slava je bulgarska. Sad je opet pak srbski korman dal vun jednoga zapisnika, da nisi bulgarci bili prvi vu Drinapolju, neg Stepanovič srbski general svojem regimenti. Tak veli srbski korman, da obćenita šturma v jutro ob deveti vuri se počela i vu šturmi Timok srbski vojni sbor je bil prvi, koj je Jasitepe festunga zadobil i ob dvanajsti vuri 20 pešički regiment je vlovil Sukri bašu i njegve oficire i da su bulgarci čuda kesneše došli vu Drinapolj, kak srbi. Tak oće jeden drugomu čast i slavu zruk zeti.

S Odesa pišeju, da montenegrovski kralj, s vrho toga jerbo su europanske države ni njemu odsudile Skutari, zahvalil se bude na kraljestvim i zanavěk ostavi orsaga. Odišel bude vu Rusko zemlju k svojemu zeto, Nikolajevič Mikloš nadhercegu i tam na njegovim imanju oće još ostavljene dane preživeti.

Rječ ruske novine pišeju, da flotta demonštracija je ni samu sbog toga, da potereju Montenegro, neg i sbog toga, da su na pomoć Nikiti i njega braniju proti črnogorc, koji su nikak ni zadovoljni svojim kraljom, jerbo vu boju nikaj njim je ni mogel preskrbeti. Takodjer i tak govoriuju, da mir je već čistam na putu i samu nekoi dan fali, da podpiseju neprijateljji onoga zakona, koj bude mir odredil.

Daj Bog, da skim predi!

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštvane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Naš kralj.** Takovi glasi su se čuli, da kralj kad lepše i topleše vrème bude, dojde k nam vu Budapešt i tu više audiencijih bude držal. Sad tak pšeju novine iz Beča, da stoga nikaj nebude, jerbo kralj ni kani pred jesenom vu Magjarsko dojt.

— **Strelil je pajdaša.** Vnogo lèt su vu najbolšim prijateljstvom živeli Gracenu i Solomun žandari, koji su vu Horvatskom Velika zvanoj obćini služili. Minučti tjeden išli su na kupicu vina vu cirkevnsko krčmo. Tak dugo su pili, doklam su se postricali i vu štringi Gracenu tak se razsrdil, da je pograbil Mannichera i pajdaša na smrt strelil. Nato se je najedenput stréznil i taki je sam sebe strelil. Solomun odmah je vumral, Gracenu pak na smrtni postelji leži.

— **Galge.** Najvišeji magjarski sud je opet na smrt odsudil dva krvoloke. 1911. leta vu september mesecu streljenoga su našli vu Tista obćini jednoga dobroga gospodara David Mihalja. Puško su lopovi na lice mesta ostavili i tak se je taki zavzedilo što je krivec i taki su ga on dan vlovili. Mikloš Florea je bil taj krvolak, koj je valoval da David Mihalja sin David Todor ga je pogodil za stošesdeset korun, da naj

skonča mu ota. Krvoloka mati, da sina obradi nase je zela strahoviten greh, ali po času se je zavzedilo, da ni govori istinu. Susedi i svedoki su valovali da streljeni človek je jako mrzko bantual celo familiju i poleg toga su se ga šteli rešiti. Nagjvaradski sud obveda je na smrt odsudil i sad je i Kuria potvrdila suda i ako kralj njim nebude odprostil, za kratko vrème na galge dojdeju.

— **Soldat kakti krvolak.** Silagji Andraš na sabadsag je došel dimo vu selo. Tam se je zišel s negdašnjim neprijateljkom Iranji Sandorom. Taki ga je počel psuvati i nazadnje smeknul je vun bajonetla i tak je vpičil nesrečnoga dečka vu srdce, da je odmah vumral. Krvoloka su žandari vlovili i soldačkomu sudu prek dali.

— **Špion.** Vu Peteravru su ruski policaji vlovili Braun zvanoga našega ezredeša, koj je vu civilo hodil i tam špionil. Kak s Beča pišeju, s takvim imenom neimamo mi nikakvoga ezredeša i taj človek nije k nam spadajući.

— **Črni glas.** V nedelju vjutro takov glas je došel iz Rima, da su Črnogorsoga kralja Nikitu zaklali. Po čeli Europi se je to razglasilo, ali na sreću nije istina, jerbo Nikita vu najbolšim sdravju živi. To bi bil već drugi kralj, kojega vu kratkim vremenu na Balkanu bili zaklali. Nebi ravnornikaj bilo za veliko čudo, da bi se to bilo sgodilo. Kak nam je to poznato, njegvi štuki su prvi bili, koji su na Balkano počeli pokati. Od saveza svaki kralj je nekaj vu boju zadobil, samu Nikita nikaj i poleg toga črnogorci su jako serditi nanjega, zakaj je boja počel pak je barem niti Skutari varaša ni zadobil. Lehko, da još mu to ni vujde.

— **Nesreća na muštri.** Iz Segeda pišeju, da je tam minući tork Kunt Istvan husarski oberleitnant dvě škadrono husarov muštral. Jedenput se mu je od nečesa konj splašil i tak nesrečno hitil doli Kunta, da se mu je glava razkolila i odmah je vumral.

— **Reštanti.** Nekoi dan su vu Debrečen dopeljali Majornik Majer i Kiš Jožef soldačke dezenterce iz Dalmacije. Taki prvo noć su pred sudom šteli skočiti. Majernik nad dimjak je štel vun dojt, ali na nesreću glava se mu je vu dimjaku zastavila. Sad je štel dimjaka srušiti i stém je takvo larmo napravil, da je jeden stražan počul i odmah je štel nanjega streliti. Majer nu je rekel, da naj ni strela, drugač ga s jednim ciglom zatuče. Soldat ni se je prestrašil i pet put je ostremi kugljami na reštanta strelil, kojega je tak plazéral, da je s dimjaka doli opal i tam si je ного vtргel. Drugi se je od straha obesil i doklam su ga spazili, već je mrtev bil. Majera su vu reštanski špital odpeljali.

— **Rim papa.** Kak s Rima pišeju papa se je rešil infuence, ali tak je slab, da su doktori jako straho, da vumre. Jako paziju nanjega, ali itak su mu straho za življenje. Infuence je tak zmučila starca, da se svako minuto nekakvoga zla čekaju.

— **Katastrofa vu Ameriki.** Minučti tjeden strahoviten viher, tak zvani ciklon je bil vu Ameriki i strahovitno vного kvara je zrokuval i na jezero ljudstva spotukel. Sve vode se v razlejale i sve su porušile, kaj njim je v put došlo. Vu Hensigtonu više kak 15 jezer stanovnikov je bez krova. Vu Cincinnati je ober 3 milljun dollarov kvara. S Louisville bežiju ljudi, jerbo i tam se povodnju nadjaju.

— **Nečimurna srčba.** Magašsi Antal

zemeljski gospon je jednoga kanaskoga med štringom plusenol. Vu ovi srditosti kanas se je dospomenul s tremi pajdaši i počekali su na polju Magašsia i tak dugo su ga tukli doklam je skup opal i onda su ga tak živoga vu zemlju zakopali. Potlam su selčani išli mimo i oni su spazili, da se zemlja gible. Taki su odkopali gori zemlju i na veliko čudo su nutri našli svojega gospodina, koj je od straha i muke čistam pošeril. Vu vašvarski špital su ga odpeljali, gde sad na smrtni postelji leži, lopove pak su žandari polovili i prek dali sudo.

— **Smrt žandarskoga stražameštra.** Iz Nagjvarada pišeju su žandari vlovili Lakatoš Janoš glasovitnoga razbojnika, kojega su na obćinske hize odegnali i tam zaderžali na noć. Gjapai Šandor podnotariuš po noći poluknol je na varaske hize, da pogledne glasovitnoga cigana. Med spomenkom naprè je zel Browning revolvera i kazal je žandarom, kak treba snijm baratuvati. Med tem toga se revolver s nenada sprožil i tak nesrečno je kuglja stražameštra žandarskoga vu srdce dosegla, da je odmah mrtev opal doli. Podnotariuša su zaprli, jerbo je sumlja nanjega, da je hotonce strelil žandara skojim je ni vu najbolšim prijateljstvom živel. Istrogu su podigli.

— **Kak su Riza bašo zaklali.** Kesno je došla prijava iz Skutari, kak su Hassan Riza bej bašo zaklali jerbo ordonanc koj je bil sprijavom poslani, je predi montenegrovcom vu ruke došel. Prijava tak govori, da Hassan Riza na večerjo je bil pozvani k Essad baši i kad je kesno od baše išel, Essad svojega oficira mu je ponudil koj bi ga bil dimo sprevedil, ali Riza niti čuti nije štel od toga, neg je sam odišel. Vuni na vulici tri su se nanjega navalili i dva su nanjega strelali, zatem su pobešli. Krvoloke nisu još niti denes dobili do ruk i tak misliju, da montenegrovski špioni su bili. Po smrti Hassan Riza baše, zapovedništvo vu Essad baša prije prek vu Skutari, zakoga su jedenput takaj razglasili, da je vumral, tojest da su ga zaklali.

— **Taljani su vu Tripolisu biti bili.** Tripoliski arabi su se poleg Garian zvanoga mesta na taljane postavili i vu bitki su taljani slabeši bili, tak da su svoje dobre pozicije sprazniti morali. Od taljanov je doli opalo petstosedemdeset i osemsto rajenikov. Arabi taljane još vu jedni mesti su sbili.

— **Smrt Morgana.** Najbogateši človek iz Amerike minući tjeden je vu Rimu naglo vumral. Sedemdeset i šest lèt je bil star. Mrtvo telo nazat vu Ameriku budu spravili. Siromaček svojim odvetkom je samu deset jezer milljunov ostavil. To su dvě zamožne, jedna ledična puca, jeden sin i mati. Mortig budo mogli stoga nekak živeti. Metropolitan muzeumo je dvštočeterdeset milljun korun vrédnosti ostavil.

— **Živi zazidani ljudi.** Poleg Pariša vu Gimbrede obćini porušili su jedno staro stanje i vu steni su našli dvanajst samokosti, svi dvanajst jeden kre drugoga su stali i tako misliju, da su je negda svi dvanajst žive vu steno zazidali.

— **Kolera vu Konštantinopolju.** Komaj se malo topleše vrème počelo, već ido črni glasi od kolere. Minučti tjeden vu Konštantinopolju dva su sbetežali vu koleri, s med kojih je jeden austrianski sleženik. Tak misliju, da i više njih je već sbetežalo vu ovim strahovitim betegu, ali ljudi betežnike zatajiju.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíró-ságnak 1912. évi V. 450/1 sz. végzése foly-tán Dr. Kovács Lipót ügyvéd által képviselt Francesko Vidosett és társa végrehajtó részére 181 kor. 28 fill. lökekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán al-perestől lefoglalt és 800 koronára becsült ingóságokra a perlaki kir. bíróság 1912. V. 457/2 számú végzésével az árverés elren-deltetvén, annak a korábbi vagy telülfoglalt-atok követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Felsőpállán leendő megtartására határidőül

1913. évi április hó 10-én délelőtt 10 óra

közvetni, amikor a bíróság lefoglalt kettő világos pej kanca ló s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközölve voltna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés meg-kezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján történt kifüggesztését kö-vető naptól számítatik.

Perlak, 1913. márc. 25

586

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rakóci-utca híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolje vrsti

♦ v a p n a. ♦

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz naj-falešu cenu. Koji treba cieli vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razcie-pana suha bukova drva na vagu.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy válaasztékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő Részvénytársasága

Elnök: Nagyméltósága Dr. KÁLLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm. főispánja.
Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS**, (Fő-tér, Lubyház, Új bankpalota.)

Postafiók 1. sz. — Telefon 99. sz. — Sürgőnycim: **Visontamáttra.**

Ó 1908—1911. évjáratu és új fajborok. Hazánk legnagyobb termő hegyioltvány szőlőtelepei: Pecsénye, csamege, szamprodní és aszu-borok. Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hlt.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekin-tésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, furmint (Som), Hárslevelű, Muskat-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdi, Mustos, Madeleine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

586 3—10.

Zala-, Vas- és Somogy megyei képviselet:

POLGÁR DÁVID ÉS TÁRSA urak, Budapest, VII., Frangepán-u. 12.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

butorcsarnok

szövetkezett

mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, Budapest, VIII. József-körut 28. (Békkocsis-utca sarkán). Budapest, VIII., Öllői-út 18. álandó

lakásberendezési kiállítás

586 12—16

nyitva reggel nyolc órától este nyolc óráig. Beléptidij nincsen.

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és disztő

:: dúsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlő- és sza-lonberendezések nagyválaasztékban rak-tárón vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készítettnek.

581 42—50

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

SCHMIDT EDE ZONGORATERME CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 „ „
czimbalom . . 100 „ „

Alábbi világhírű czégek raktára:
Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek Dörr, Mannberg, Kotykiewicz Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl
Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók
:: régieket átcsereél ujra ::
részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

629

701

702

703

704

705

706

707

708

709

710

711

712

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

734

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

787

788

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

800

801

802

803

804

805

806

807

808

809

810

811

812

813

814

815

816

817

818

819

820

821

822

823

824

825

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

847

848

849

850

851

852

853

854

855

856

857

858

859

860

861

862

863

864

865

866

867

868

869

870

871

872

873

874

875

876

877

878

879

880

881

882

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894

895

896

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

ÉRTESÍTÉS

OBZNA NA

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy április hó 15-én, helyben a **Deák-utcai NEUMANN S. festő-féle házban** egy

Sreću imam pošt. občinstvom na znanje dati, da apriliš 15-ga dana budem na Csáktornya, u **Deák-ulici, vu NEUMANN S. farbar** zvanoj hiži jednu

uri- és női divatárúházat

gospodsku- i gospojinsku

nyitok. Mindennemű férfi- és női divatcikket, férfi- és női szabó-kelléket, fehérneműt, általában minden e szakmába vágó cikket kitűnő minőségben és dús választékban raktáron tartok :::::

módaskladištu odprel. Svakevrstne gospodske i gospojinske modapredmete šnajderske potreboče, biela roba, u obće sve u ovim struku padajuče predmete u izvrstnim kakvočim i u velikim izboru držim na skladištu :::::

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, biztosíthatom a legpontosabb kiszolgálásról :::::

Osjeguravam pošt. občinstvo, da izdvorbu budem točno svršil. Srdačno zaštitu prosec, ostajem s podpunim štovanjem

Teljes tisztelettel

Berger Simon.

Berger Simon.

ÁLLANDÓ MOZI CSÁKTORNYÁN

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben a **Rákóczi-útca 19 szám alatti házamban** egy modernül berendezett **MOZGÓT** állítottam fel. - Kitűnő képekkel, állandóan új,

aktuális műsorral igyekszem a nagyrabecsült látogatóimnak kellemes szórakozást nyújtani. A legelső filmgyárral állván összeköttetésben, a nagyvárosi mozik műsorát egyidejűleg hozom.

MEGNYITÓ ELŐADÁS MA 6-ÁN A KÖVETKEZŐ MŰSORRAL:

1. **Bandika nem tudja mit tegyen**, sláger.
2. **Simplon**, természet után.
3. **Ház elpusztíthatatlan kalap**, humoros.
4. **Ház örök tanúság (sláger) dráma 3 felvonásban.**
5. **Ház örök nő**, humoros.
6. **Ház felmondó levél**, humoros.

HELYÁRAK: Páholy (5 üléses) 5 korona, Páholy ülés 1 korona 20 fillér, I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 30 fillér. Gyermekek a helyárak felét fizetik.

Kezdete: I. előadás d. u. fél 4 órakor □ II. előadás d. u. fél 6 órakor, □ III. előadás este 8 órakor.

Jegyek előre válthatók valamint bérletjegyek kaphatók **Strausz Sándor** könyvkereskedésében, **Heinrich Miksa** kereskedőnél és a **pénztárnál**.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri **HEINRICH MIRSA** tulajdonos.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsm	I m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs elsőrendű	Hrč	15 00 —
Árpa	Ječmen	13 00 —
Zab	Zob	17 20 —
Kukoricza	Kuruza suha	16 50 —
Fehér bab új	Grah beli	20 50 —
Sárga bab	» zuti	15 50 —
Vegyes bab	» zmésan	14 50 —
Kendermag	Konopljeno seme	21 00 —
Lenmag	Len	20 00 —
Tökmag	Koščice	26 00 —
Bükköny	Grahorka	13 00 —

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű radioaktiv gyógyforrások; modern berendezésű gyógyfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák; külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; lélegző-, szénavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használtatnak főleg csúszos háttalmaiaknál és ideg-bajok ellen. *Tyó-kúra* a légzőszervek hurutos esetében s állati pangásoknál, 200 kényelmes lakosztály. Szolid vezetés, jutányos árak. Gyógy- és zenei művés. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **AZ IGAZGATÓSÁG**

Riváló finom asztali alma
 a legnemesebb, legtartósabb minőségben szállit kilogrammonként 35 fillérért.
 Egy 5 kilós postacsomag K 2.20
Max Pauly Redacteur, Köflach (Steierország)

Az emberi kéz mint sérvkötő
SENSATIÓS TALÁLmány!
 Kérjen ingyen prospectust!
 Zárt borítékban portómentesen küldi
POBLITZER SÉRVAMPULATORIUM
 speciális orvosi rendezőintézet
 BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Főemelet.

Egy üzleti berendezés
jutányosan eladó
 Halász Nándor fűszerkereskedésében Csáktornyan.
 Ugyanott jó karban levő kerékpár is eladó.

PROGRESS egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SANDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

Rum kiváló minőség, lit. à K 130 és felebb.
Szilvórium nagyon jó, lit. à K 140 és felebb.
Törköly pálinka lit. à K 140 és felebb.
 Kapható:
Hochsinger M. és Fiai cégnél
 Csáktornya. 512 11-52

Rum jako fini, liter od 130 K višese
Slivovica jako dobri, liter od 140 K višese
Tropica žganica, liter od 140 K višese
 Dobiva se pri:
Hochsinger M. i Sinovi firmi
 Csáktornya.

Eladó birtok.
 Egy 7 1/2 hold szántóföldből és 7 1/2 hold rétből álló ingatlan a tulajdonos betegsége miatt eladó.
 Az épületek mind téglából építve. Az udvarban egy motorüzemű malom, azonkívül van még egy teljesen új motor.
Papócsi Imre Rovišće (Belovár mellett).
 vasúti- és posta állomás.

Oglas.
 Prodajem svoj celi posjed, sastoji od 7 1/2 rati, od toga ima 7 1/2 livade i sve zidano stanje, u dvorištu dobro idući motorni melin, osim toga još jedan novi motor, to sve prodajem radi bolesti uz jeftinu cenu. Koj želi kupiti, neka se najavi kod vlastnika:
MIRKO PAPOČI ROVIŠĆE, (kod Belovara).
 Želj. postaja i pošta.

felsőleges ízű fehér vagy aranyárga csemege mézet
 5 kg-os csinos postadobozokban 10 K szállít bérmentve a „MÉH” a magyar méhészek értékesítő szövetkezete, Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítás!

Hirdetmény.
 Múraszerdahely község képviselő testületének Sljvk. 1913. számú határozata folytán közhírré tételik, hogy a községben évenként tartani szokott négy országos vásáron a
helypénzszedési jog
 a folyó 1913. évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 1913. évi április hó 20-án d. u. 2 órakor a körjegyzői irodában bérbeadjatik.
 Kiküldési ár 1000 kor.
 Árverési feltételek alulirt előjárásnál betekintheők.
 Múraszerdahely, 1913. április 2.
LUKMANN NÁNDOR körjegyző.

Ingyen könnyen megtanul angolul!
 A Tolnai Világlapjában hetenkint megjelennek leczkék a melyekből bárki megtanul angolul. ... A Tolnai Világlapja egyenkint 24 fillérért (vagy előfizetve) kapható minden kedvezményével **STRAUSZ SANDOR** könyvkereskedésében Csáktornyan.